218118

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา ชนิด แหล่งที่มา ความรู้ พฤติกรรมการใช้ยาและการเก็บรักษายาที่อยู่ประจำบ้านของประชาชนในอำเภอกระนวน จังหวัดขอนแก่น เป็นการศึกษาเชิงสำรวจ ทำการศึกษากลุ่มตัวอย่างจำนวน 1,618 ครัวเรือน โดยการสุ่มตัวอย่างตามสัดส่วนประชากร ดำเนินการเก็บข้อมูลระหว่างวันที่ 1 – 29 กุมภาพันธ์ 2551 ผลการวิจัยพบว่ามีครัวเรือนที่มียาอยู่ประจำบ้าน จำนวน 1,536 ครัวเรือน คิดเป็น ร้อยละ 94.9 และครัวเรือนที่ไม่มียาอยู่ประจำบ้าน จำนวน 82 หลังคาเรือน คิดเป็นร้อยละ 5.1 ชนิดของยาที่พบมากในครัวเรือน 10 อันดับแรก ได้แก่ ยาเม็ดบรรเทาปวดลดไข้พาราเซตามอล พบถึง 687 หลังคาเรือน คิดเป็นร้อยละ 44.7 ของครัวเรือนที่มียาอยู่ประจำบ้าน ยาที่พบรองลงมาได้แก่ยาเม็ดลดกรด อะลูมินา-แมกนีเซียพบร้อยละ 30.6 ยาน้ำลดกรด อะลูมินา-แมกนีเซียพบร้อยละ 28.1 ยาเม็ดแก้แพ้ ลดน้ำมูก คลอร์เฟนิรามีนพบร้อยละ 27.7 ยาเตตร้าซัยคลิน แคปซูล พบร้อยละ 26.8 ยาธาตุน้ำแดง พบร้อยละ26.8 ยาคลอร์เฟนิรามีน ซัยรัป พบร้อยละ 26.7 ยาอะม็อกซิซิลลิน พบร้อยละ 20.7 ยาแอมพิซิลลิน แคปซูล พบร้อยละ 18.4 และยาหม่อง พบร้อยละ 16.0 โดยยาที่อยู่ประจำบ้านมีแหล่งที่มาจากแหล่งต่างๆได้แก่ ร้านขายยา โรงพยาบาล สถานีอนามัย คลินิก และร้านขายของชำ

จากการสำรวจความรู้เกี่ยวกับ ชื่อยา สรรพคุณยา วิธีใช้ยา และข้อควรระวังในการใช้ยาที่อยู่ประจำบ้านของประชาชนอำเภอกระนวน พบว่าการไม่รู้ถึงข้อควรระวังของการใช้ยามีอยู่ในระดับที่สูงโดยเฉพาะอย่างยิ่งในชนิดของยาที่พบมากในครัวเรือนได้แก่ ยาเม็ดบรรเทาปวดลดไข้พาราเซตามอล (ร้อยละ 61.3) ยาลดกรด อะลูมินา-แมกนีเซีย (ร้อยละ 34.7) ยาเม็ดแก้แพ้ ลดน้ำมูก คลอร์เฟนิรามีน (ร้อยละ 34.7) ยาเตตร้าซัยคลิน แคปซูล (ร้อยละ 37.6) ยาคลอร์เฟนิรามีน ซัยรัป (ร้อยละ 40.5) ยาอะม็อกซิซิลลิน แคปซูล (ร้อยละ 38.6) และจากการสำรวจความรู้เกี่ยวกับการเก็บรักษายาที่อยู่ประจำบ้านของประชาชนอำเภอกระนวนพบว่า มีจำนวนมากกว่าร้อยละ 85 ที่มีความรู้ถึงวิธีการเก็บรักษายาที่ถูกต้อง

จากการศึกษาพฤติกรรมการใช้ยาพบว่า ร้อยละ 42.3 ของประชาชนที่มียาอยู่ประจำบ้านไม่ตรวจสอบภาชนะบรรจุยาว่าอยู่ในสภาพที่เรียบร้อยก่อนใช้ยา ร้อยละ 35.9 ไม่อ่านชื่อยา ส่วนประกอบของยา หรือสรรพคุณของยา ส่วนพฤติกรรมการการเก็บรักษายา ส่วนใหญ่ (มากกว่าร้อยละ 60) เก็บยาในภาชนะปิดสนิทไม่โดนแสง และเก็บยาให้พ้นมือเด็ก

การศึกษาการใช้ยาที่อยู่ประจำบ้านของประชาชนอำเภอกระนวน จังหวัดขอนแก่นนี้ พบชนิดยาทั้งที่เป็นยาสามัญประจำบ้านซึ่งเป็นยาที่ได้รับอนุญาตให้จำหน่ายได้ทั่วไปและมักจะมีความปลอดภัยค่อนข้างสูง และยาที่ไม่ใช่ยาสามัญประจำบ้านเช่นยาปฏิชีวนะซึ่งเป็นประเภทยาอันตราย โดยยาปฏิชีวนะดังกล่าวต้องมีการใช้ยาอย่างถูกต้องเพื่อไม่ให้เกิดอันตรายและการดื้อของยา ประกอบกับการศึกษาพบว่าความไม่รู้ถึงข้อควรระวังของการใช้ยาของประชาชนมีอยู่ในระดับที่ค่อนข้างสูง และจำนวนไม่น้อยที่ไม่ตรวจสอบข้อมูลของยาก่อนการใช้ยา ดังนั้นการที่ประชาชนรู้ถึงประโยชน์ของการใช้ยาเพื่อการรักษาโรคและอาการต่างๆ แล้ว การส่งเสริมความรู้ถึงอันตราย ข้อควรระวังต่างๆในการใช้ยาก็เป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง เพื่อป้องกันอันตรายและปัญหาจากการใช้ยาโดยเฉพาะอย่างยิ่งยาที่มีอยู่ประจำที่บ้าน

The purposes of this survey research were to explore household remedy drugs, sources of drugs, knowledge and drug use behaviors including on keeping drugs in Kranuan district of Khon Kaen province. The 1,618 samples of the people aged between 18-65 years and living in Kranaun district were selected by random sampling. Data collection was obtained by constructed interviews during 1-29 February, 2008. There were 1,536 households with drug at home as 94.9% of samples, while there were 82 households without drug at home as 5.1% of samples. The top ten of drugs which were found among household remedy drugs were Paracetamol tablet for 44.7% (687 households) followed by Alumina-magnesia tablet for 30.6%, Alumina-magnesia solution for 28.1%, Chlorpheniramin tablet for 27.7%, Tetracycline capsule for 26.8%, Ya-That-Nam-Daeng for 26.8%, Chlorpheniramin syrup for 26.7%, Amoxicillin for 20.7%, Ampicillin capsule for 18.4% and Balm for 16.0%. Various sources of these drugs were from drug stores, hospitals, health centers, private clinics, and groceries.

The results of knowledge survey about drug's name, indication, direction and drug precaution among the people in Kranuan district were found that they did not know about drug precaution at higher level comparing with drug's name, indication, and direction, particular in the most of drug those found in household such as Paracetamol tablet (61.3%) Alumina-magnesia tablet (34.7%), Chlopheniramine tablet (34.7%), Tetracycline capsule (37.6%), Chlorpheniramin syrup (40.5%) and Amoxycillin capsule (38.6%). More than 85% of samples knew to keep household remedy drugs properly.

The study on behavior of drug use was found that 42.3% of the people who had household remedy drugs did not check drug container before taking medicine and 35.9% did not read drug label. For keeping drug, it was shown that most of them (more than 60%) kept drugs with closed containers, did not expose to sunshine and kept drugs away from kids.

The study on household remedy usage of the people in Kranuan district was found both common drugs those permitted and selling in general with high safety and also found type of dangerous drugs such as antibiotic which should be used carefully for preventing its danger and resistant. It also found that a lot of people lack of knowledge on drug precaution and did not read drug information before use. So, to prevent the danger and problem those occurred from drug, it is important to promote knowledge on drug use, especially in drug precaution and danger.